

संस्कृतभारती

परिचयः - चतुर्थपाठः - अभ्यासपत्रम्

प्रथमः भागः

अ) उचितं पदं लिखत।

- १ शिशुः क्षीरं _____ (पातव्यम्, पातुम्, पिबेत्)।
- २ अहं नाटकं _____ (पश्येत्, पश्येयम्, द्रक्ष्यति)।
- ३ कवयः काव्यं _____ (लिखेयुः, लिखेम, लिखति)।
- ४ सर्वे _____ (खादेत्, खादेयुः, खादेम) ।
- ५ मम मित्रं _____ (आगच्छेम, गच्छन्ति, आगच्छेत्) ।
- ६ छात्राः _____ (पठेत्, पठेम, पठेयुः) ।
- ७ अहं गीतं _____ (शृणुयात्, शृणोति, शृणुयाम्) ।
- ८ बालिका अधः _____ (पतेत्, पतन्ति, पतेम) ।
- ९ बालकाः श्लोकं _____ (वदेत्, वदेम, वदेयुः) ।

आ) अपरवचने पूरयत ।

- १ _____ कुर्युः
- २ _____ शक्नुयाताम् _____
- ३ _____ दद्याव _____
- ४ भाषेत _____

५ मोदेत

इ) सन्धिं कृत्वा सन्धि-नाम च लिखत।

१. तस्य + ओदनः

५ तथा + एव

२ दृष्ट्वा + एतत्

६ दिव्य + औषधम्

३ न + अन्यथा

७ इन्द्रः + ऐरावतौ

४ महा + उत्सवः

ई) सन्धिच्छेदं कुरुत।

१. महैश्वर्यम्

५ वधूर्मिका

२ जिह्वौष्ठकम्

६ सदैव

३ सदैव

७ तवौदार्यम्

४ महेशः

उ) धातोः उचितं रूपं लिखत ।

१ स्था - अनीयर्

४ पच् - त्वान्तं

२ लिख् - ल्यप्

५ वन्द् - कर्माणि लट्

३ क्षाल् - त्वान्तं

६ नृत् - तव्यत्

ऊ) संस्कृतपदं लिखत ।

1 Beard

3 Wrist

5. Palm

2 Little finger

4 Eyelash

ऋ) Fill in the blanks

_____ क्रियतां यत्नः _____ ।

विक्रीयन्ते _____ विवर्जिताः॥

लृ) मेलयत

१ वयम्	चैनम्
२ गुप्तशरीरम्	उदानः
३ कृष्णः	वन्दितुम्
४ सुमित्रानन्दवर्धनः	जानीयात्
५ वृद्धिः	नन्दिनी
६ देववृक्षाः	नागेन्द्रः
७ प्राणः	श्लाघेमहि
८ वसिष्ठः	लक्ष्मणः
९ गुणः	सन्तानः
१० तुमुन्	इन्द्रः

द्वितीयः भागः

अ) एकवाक्येन लिखत।

- १ साधुः स्वभावं कदा न जहाति ?
- २ व्याघ्रेण किं भक्षितम् ?
- ३ कति यागाः निर्विघ्नाः जाताः ?
- ४ कः शतक्रतुः इति प्रसिद्धः ?

- ५ दिलीपः किं कर्तुं सङ्कल्पितवान् ?
६ दिलीपः कस्य पट्टाभिषेकं कृतवान् ?
७ इन्द्रः केन रघुं ताडितवान् ?
८ पञ्च कोशाः के ?
९ मनस्वी कार्यार्थी किं न गणयति ?
१० गुहः कस्य पादौ क्षालितुम् इच्छति ?

आ) Explain with reference to the context.

- १ तव अपकीर्तिः भवति।
२ वरं पृच्छ।

इ) अन्वयं भावार्थं च लिखत।

रामस्य दयिता भार्या नित्यं प्राणसमा हिता ।
सीताप्यनुगता रामं शशिनं रोहिणी यथा ॥

ई) “अनुवादपद्धतिः” इति विषये ५-७ वाक्यानि संस्कृतेन लिखत।

शुभमस्तु